

สบายใจ...
เมื่อเข้าใจ **ภาษี**
หลังเกษียณ

สบายใจ...

เมื่อเข้าใจภาษีหลังเกษียณ

“ผมเพิ่งเกษียณมาได้ 2 เดือน มีทั้งเงินบำนาญ เงินจากประกันชีวิต ดอกเบี้ย เงินฝาก แล้วก็ค่าเช่าบ้านที่เก็บไว้ให้ลูกค่าเช่า แต่ตอนนี้ปวดหัวมากเรื่องภาษี ไม่รู้ว่าต้องจัดการอย่างไร” คุณสมศักดิ์ อดีตแพทย์ผู้เชี่ยวชาญของโรงพยาบาลชื่อดังวัย 65 ปี กำลังขอคำปรึกษานักวางแผนภาษี ที่แม้คุณสมศักดิ์จะมีความรู้และประสบการณ์ในวิชาชีพมากมาย แต่กลับรู้สึกสับสนกับการจัดการภาษีหลังเกษียณ

เรื่องราวของคุณสมศักดิ์ไม่ใช่กรณีที่แปลก เพราะผู้เกษียณจำนวนมากประสบปัญหาคล้ายกัน บางคนเสียภาษีมากเกินไปจนความจำเป็นเพราะไม่รู้สิทธิประโยชน์ บางคนพลาดโอกาสในการประหยัดภาษีเพราะไม่เข้าใจวิธีจัดการ และมีไม่น้อยที่กังวลจนนอนไม่หลับเพราะกลัวทำผิดกฎหมายภาษี

“หากมีรายได้หลังเกษียณปีละหลักแสนบาท การวางแผนภาษีที่ดีอาจช่วยประหยัดภาษีได้หลักหมื่นบาทต่อปี เท่ากับว่าใน 20 ปีหลังเกษียณ อาจประหยัดภาษีได้ถึงหลักล้านบาทก็เป็นได้ นี่เป็นเงินก้อนใหญ่ที่สามารถนำไปใช้เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการดูแลสุขภาพ การท่องเที่ยวพักผ่อน หรือเก็บไว้เป็นมรดกให้ลูกหลาน”

การวางแผนภาษีหลังเกษียณไม่ใช่เรื่องยากอย่างที่คิด เพียงแค่เข้าใจหลักการพื้นฐาน รู้จักประเภทของรายได้ และใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีที่รัฐมอบให้อย่างครบถ้วนและถูกต้อง ก็สามารถจัดการภาษีได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้มีเงินเหลือไว้ใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็น และที่สำคัญ คือ ทำให้สบายใจ ไม่ต้องกังวลเรื่องภาษีอีกต่อไป

บทที่ 1:

ทำไมต้องวางแผนภาษีหลังเกษียณ

ลองคิดดู หากคุณมีรายได้หลังเกษียณปีละ 600,000 บาท การวางแผนภาษีที่ดี อาจช่วยประหยัดภาษีได้หลักหมื่นบาทต่อปี เท่ากับว่าใน 20 ปีหลังเกษียณ อาจประหยัดภาษีได้ถึงหลักแสนบาท แต่ไม่ใช่แค่เรื่องของตัวเลข เพราะคือโอกาสที่จะมีเงินก้อนใหญ่ไว้ดูแลสุขภาพยามแก่เฒ่า เป็นทุนสำรองยามฉุกเฉิน หรือเก็บไว้เป็นมรดกให้ลูกหลาน การวางแผนภาษีที่ดีจึงไม่ต่างจากการสร้างเกราะป้องกันความมั่นคงทางการเงินให้กับชีวิตหลังเกษียณของตัวเอง

1. เข้าใจรายได้ เข้าใจภาษี ชีวิตดีดีหลังเกษียณ

คุณครูวัลภา อดีตครุคณิตศาสตร์วัย 62 ปี ที่เพิ่งเกษียณมาได้ 2 ปี นอกจากจะมีเงินบำนาญแล้ว ก็รับจ้างสอนพิเศษ มีค่าเช่าห้องแถวที่ซื้อไว้ตั้งแต่ยังสอนหนังสือ เงินปันผลจากหุ้นที่สะสมมา และดอกเบี้ยเงินฝากอีกเล็กน้อย ซึ่งเรื่องราวของคุณครูท่านนี้ สะท้อนภาพที่น่าสนใจของผู้เกษียณยุคใหม่ ที่มักมีรายได้หลากหลายช่องทาง แต่ละช่องทางก็มีวิธีคิดภาษีที่แตกต่างกัน มาดูกันว่าควรรู้จักและจัดการกับรายได้แต่ละประเภทอย่างไร

- **รายได้จากการทำงาน (เงินได้ตามมาตรา 40(2)) ยังมีค่า แม้วัยเกษียณ**

รายได้จากการสอนพิเศษของคุณครู จัดเป็นรายได้จากการทำงาน เหมือนกับอดีตวิศวกรที่ผันตัวมาเป็นที่ปรึกษาโครงการ ดังนั้น เคล็ดลับ คือ ภาษีรายได้กลุ่มนี้สามารถหักค่าใช้จ่ายได้ตามประเภทของเงินได้ เช่น การสอนหนังสือหักค่าใช้จ่ายได้ 50% (แต่ต้องไม่เกิน 100,000 บาท) หรืองานที่ปรึกษาหักค่าใช้จ่ายได้ 50% ของเงินได้ (แต่ได้สูงสุดไม่เกิน 100,000 บาท)

- **รายได้จากการลงทุน (เงินได้ตามมาตรา 40(4)) ทางเลือกที่น่าสนใจ**
 มีคุณลุงท่านหนึ่ง อายุ 70 ปี มีดอกเบียจากเงินฝากประจำ 1 ปี จำนวน 25,000 บาท ซึ่งดอกเบียจำนวนดังกล่าว จะได้รับยกเว้นภาษีทั้งจำนวน เพราะเป็นดอกเบียเงินฝากประจำตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป (ไม่เกิน 30,000 บาท) สำหรับผู้ที่เกษียณและมีรายได้จากการลงทุนในรูปแบบดอกเบียและเงินปันผล มีทางเลือกในการเสียภาษี 2 ทาง ได้แก่ นำไปรวมคำนวณภาษีปลายปี หรือเลือกเสียภาษี Final Tax โดยหักภาษี ณ ที่จ่าย 15% (กรณีได้รับดอกเบีย) หรือ 10% (กรณีได้รับเงินปันผล)
- **รายได้จากอสังหาริมทรัพย์ (เงินได้ตามมาตรา 40(5)) มั่นคงแต่ต้องวางแผน**
 การมีรายได้จากค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์ ไม่ว่าจะเป็นบ้าน คอนโดมิเนียม อาคารพาณิชย์ ไปจนถึงที่ดินและอะพาร์ตเมนต์ น่าจะถูกใจวัยเกษียณ เพราะไม่ต้องออกแรงมากนักก็มีรายได้เข้ามาทุกเดือน (ถ้ามีผู้เช่าต่อเนื่อง) แถมยังเป็นรายได้ที่ไม่ต้องกลัวว่า เงินเฟ้อจะทำให้มูลค่าน้อยลง เพราะสามารถปรับขึ้นค่าเช่าได้ สำหรับการเสียภาษี สามารถเลือกหักค่าใช้จ่ายได้ 2 วิธี คือ หักตามจริง (ต้องมีหลักฐานค่าใช้จ่าย) หรือหักแบบเหมา (ไม่ต้องมีหลักฐานค่าใช้จ่าย)
- **รายได้จากสวัสดิการ (เงินได้ตามมาตรา 40(8)) สิทธิประโยชน์ที่ควรรู้**
 รายได้ที่สำคัญเมื่อเกษียณไปแล้ว คือ รายได้จากสวัสดิการ ถือเป็นรายได้ประจำรูปแบบหนึ่ง เพียงแต่เป็นรายได้ที่ไม่ต้องออกไปทำงานเท่านั้น เช่น เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ บำนาญข้าราชการ เงินบำเหน็จหรือบำนาญชราภาพ เงินจากประกันสังคม เงินบำเหน็จดำรงชีพ เงินบำนาญจากกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) ซึ่งบางรายการได้รับยกเว้นภาษี ได้แก่ เงินบำเหน็จหรือบำนาญชราภาพ เงินจากประกันสังคม เงินบำเหน็จดำรงชีพ เงินบำนาญ กอช. ส่วนรายได้จากเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ บำนาญข้าราชการ ต้องนำไปรวมคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

“รู้เขา รู้เรา รบร้อยครั้ง ชนะร้อยครั้ง” ประโยคนี้สามารถใช้ได้กับการบริหาร ภาษี เพราะแค่แยกประเภทรายได้ให้ถูก ก็เห็นภาพการวางแผนภาษีชัดเจนขึ้นแล้ว พุดง่าย ๆ การวางแผนภาษีเริ่มต้นจากการทำความเข้าใจรายได้หลังเกษียณแต่ละ ประเภท เพราะเมื่อรู้จักและเข้าใจธรรมชาติของรายได้แต่ละประเภท การวางแผนภาษี ก็ง่ายขึ้น เหมือนการอ่านนิยายที่เมื่อเข้าใจตัวละครแต่ละตัว ก็จะเข้าใจเรื่องราว ทั้งหมดได้ไม่ยาก จากเรื่องที่เคยซับซ้อนน่าปวดหัว จะกลายเป็นเรื่องที่น่าสนใจ และให้ได้เรียนรู้มากขึ้น เพื่อประโยชน์ด้านการเงินและคุณภาพชีวิตที่ดีในวัยเกษียณ

บทที่ 2:

สิทธิประโยชน์ทางภาษี ของวงเงินจากภาครัฐ

“ผมได้ยินมาว่าคนอายุเกิน 65 ปี มีสิทธิพิเศษเรื่องภาษีเยอะ จริงหรือเปล่าครับ”

คำถามนี้มาจากคุณประวิทย์ อดีตผู้จัดการฝ่ายการตลาด วัย 64 ปี 11 เดือนที่กำลังจะก้าวเข้าสู่วัย 65 ปีในเดือนหน้า คำตอบคือ จริง แต่ก่อนจะคุยเรื่องสิทธิประโยชน์ไปดูบทเรียนราคาแพงของคุณลุงสมหมายก่อน

คุณลุงสมหมาย อายุ 68 ปี อดีตเจ้าของร้านทองที่เพิ่งขายกิจการ เพิ่งรู้ว่าปีที่แล้วตัวเองพลาดสิทธิประโยชน์ทางภาษีไปเยอะมาก เพราะไม่รู้ว่ามีสิทธิยกเว้นภาษี 190,000 บาท สำหรับคนอายุ 65 ปีขึ้นไป เลยไม่ได้ใช้สิทธิ ทั้ง ๆ ที่ปีที่แล้วมีรายได้จากการขายทองเยอะพอสมควร

กรณีของคุณลุงสมหมายไม่ใช่กรณีแรก ยังมีผู้สูงอายุหลายท่านพลาดโอกาสประหยัดภาษี เพียงเพราะไม่รู้สิทธิของตัวเอง มาดูกันว่าสิทธิประโยชน์อะไรบ้างที่คนวัยเกษียณไม่ควรพลาด

สิทธิประโยชน์ทางภาษี ตามช่วงอายุ

- **ของขวัญวัย 60 ปี สิทธิลดหย่อนสำหรับบุตร**

หากมีอายุ 60 ปีขึ้นไป ก็มีสิทธิพิเศษแล้ว เช่น บิดาอายุ 61 ปี มีรายได้ปีละ 24,000 บาท บุตรสามารถนำไปใช้สิทธิลดหย่อนอุปการะบิดามารดาได้ 30,000 บาท เพราะผู้มีเงินได้อายุ 60 ปีขึ้นไป หากมีรายได้ไม่เกินปีละ 30,000 บาท บุตรคนใดคนหนึ่งสามารถนำไปใช้สิทธิลดหย่อนอุปการะบิดามารดาได้ หากบุตรคนใดใช้สิทธิแล้ว บุตรคนอื่นจะใช้สิทธิในปีนั้นไม่ได้

- **ของขวัญวัย 65 ปี สิทธิยกเว้นเงินได้ 190,000 บาท**

หากพูดถึงของขวัญชิ้นใหญ่สำหรับสิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับผู้สูงอายุ จะมาตอนอายุ 65 ปี เพราะได้รับสิทธิ ยกเว้นเงินได้พึงประเมิน 190,000 บาท (สำหรับผู้มีเงินได้ที่มียุตั้งตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไป และเป็นผู้อยู่ในประเทศไทย) โดยเลือกใช้สิทธิยกเว้นประเภทใดประเภทหนึ่งก็ได้ หรือจะใช้สิทธิยกเว้นเงินได้จากเงินได้หลายประเภทก็ได้ เมื่อรวมคำนวณภาษีแล้วต้องไม่เกิน 190,000 บาท แต่หากมีเงินได้หลายประเภท ควรเลือกใช้สิทธิยกเว้นเงินได้ 190,000 บาท จากประเภทเงินได้ที่หักค่าใช้จ่ายได้น้อยกว่า

สำหรับเทคนิคการใช้สิทธิประโยชน์เพื่อให้คุ้มค่าที่สุด คือ การจัดการหลังอายุครบ 65 ปี เช่น มีแผนจะขายทรัพย์สิน ควรรอขายเมื่ออายุครบ 65 ปี เพราะจะได้ใช้สิทธิยกเว้นเงินได้ 190,000 บาท หรือกรณีมีคู่สมรสและอายุ 65 ปี ขึ้นไปทั้งคู่ และต่างฝ่ายต่างมีเงินได้ ต่างฝ่ายต่างหักได้คนละ 190,000 บาท

สิทธิพิเศษสำหรับข้าราชการบำนาญ

สำหรับข้าราชการที่รับเงินบำนาญ เมื่ออายุครบ 65 ปี มีสิทธิพิเศษเพิ่มอีก โดยผู้รับเงินบำนาญอายุ 65 ปีขึ้นไป แต่ไม่เกิน 70 ปี มีสิทธิขอรับไม่เกิน 400,000 บาท โดยหากรับรอบแรกไปแล้ว จะขอรับเพิ่มรวมไม่เกิน 400,000 บาท ซึ่งเงินดังกล่าว จะได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี

ดังนั้น สังเกตว่าผู้สูงอายุมีสิทธิประโยชน์ทางภาษีมามากมายที่ภาครัฐมอบให้เปรียบเสมือนของขวัญล้ำค่าที่รอการเปิดใช้ ตั้งแต่อายุ 60 ปีที่บุตรสามารถนำไปลดหย่อนภาษีได้ จนถึงสิทธิยกเว้นเงินได้ 190,000 บาทเมื่ออายุครบ 65 ปี หรือสิทธิพิเศษสำหรับข้าราชการบำนาญ แต่สิ่งสำคัญคือต้องรู้จักและเข้าใจวิธีใช้สิทธิเหล่านี้อย่างถูกต้อง จึงจะได้ประโยชน์สูงสุดในการประหยัดภาษีและสร้างความมั่นคงทางการเงินหลังเกษียณ

บทที่ 3:

ศิลปะการวางแผนภาษี กลยุทธ์เด็ด

“ผมอยากวางแผนภาษีระยะยาวสักหน่อย จะได้ไม่ต้องมานั่งปวดหัวทุกปี”

คำถามนี้มาจากคุณสมชาติ วัย 63 ปี อดีตพนักงานบริษัทเอกชนวัยเกษียณ และกำลังมองหาวิธีจัดการภาษีอย่างเป็นระบบ ที่มาของคำถามนี้มาจากการได้รับฟังข่าววัยเกษียณ เช่นเดียวกัน ถกกันถึงวิธีจัดการภาษีต่างกันคนละขั้ว คนแรกเลือกวิธีง่าย ๆ ด้วยการยอมเสียภาษีหัก ณ ที่จ่ายทั้งหมดเลย จะได้ไม่ต้องมายุ่งยาก ขณะที่อีกคนกลับคิดต่าง โดยขอวางแผนดี ๆ ถึงจะยุ่งยาก แต่คุ้มค่ากว่า ซึ่งหากมองให้ลึกซึ้งก็พบว่าฝ่ายหลังจะประหยัดภาษีได้อย่างมีประสิทธิภาพจากพลังของการวางแผนภาษีระยะยาว

กลยุทธ์การเลือกใช้ Final Tax

สรรพวิเชษฐ์ หลายชูไทย นักวางแผนการเงิน CFP® อธิบายว่าการเลือกใช้สิทธิ Final Tax หรือการที่สรรพากรยอมให้เงินได้ที่ถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายไว้แล้วสามารถเลือกที่จะนำมารวมหรือไม่รวมคำนวณในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ตอนปลายปีได้ เช่น หากได้รับดอกเบี้ยจากการฝากเงินในบัญชีธนาคารปีละ 100,000 บาท จะโดนหักภาษี ณ ที่จ่ายไว้ 15% หรือ 15,000 บาท หากมีรายได้น้อยสามารถที่จะนำดอกเบี้ย 100,000 บาท มายื่นคำนวณภาษีและขอเงิน 15,000 บาท คืนได้ทั้งจำนวน

หากมีรายได้ที่อยู่ในฐานภาษีที่สูงกว่าหรือเท่ากับ 15% สามารถเลือกที่จะยอมให้สรรพากรหักภาษีไป 15,000 บาท และไม่ต้องนำดอกเบี้ย 100,000 บาท มารวมเป็นเงินได้เพื่อคำนวณภาษีได้ หากใช้ชีวิตหลังเกษียณ 20 - 30 ปี เงินภาษีที่ประหยัดก็นำไปเป็นค่าใช้จ่ายได้

กลยุทธ์การวางแผนส่งต่อทรัพย์สิน

สรรพพิเชษฐ แนะนำว่าสำหรับผู้ที่มีลูกหลานให้ส่งต่อทรัพย์สิน การจัดการภาษีที่เกี่ยวข้องไว้แต่เนิ่น ๆ ก็เป็นทางเลือกที่เป็นประโยชน์ โดยเฉพาะผู้ที่มีความเสี่ยงที่จะเสียภาษีมรดก คือ มีทรัพย์สินมากกว่า 100 ล้านบาท หรือมีทรัพย์สินที่เป็นอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งจะโดนเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ดังนั้น การวางแผนภาษีที่เกี่ยวข้องกับการส่งต่อ จะเป็นประโยชน์มาก เช่น การทยอยส่งต่อทรัพย์สินในรูปแบบต่าง ๆ ที่นอกจากจะทำให้เสียภาษีน้อยลงแล้ว ยังช่วยให้เกิดความเท่าเทียม ลดปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งหลังจากที่เราจากไป ได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

กฎแห่งสำคัญ 5 ประการ

1. เริ่มวางแผนแต่เนิ่น ๆ อย่างรอบคอบถึงทุกเสียภาษีค่อยคิด
2. รู้จักใช้สิทธิ สิทธิมีไว้ใช้ ไม่ใช่ก็เสียเปล่า
3. เก็บเอกสารให้ดี ไบเสิร์ฟวันนี้ อาจเป็นทองคำวันหน้า
4. ติดตามข่าวสาร กฎหมายภาษีเปลี่ยนไว ต้องอัปเดตตลอด
5. ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ เสียค่าปรึกษานิดหน่อย ดีกว่าเสียภาษีเยอะ

“การวางแผนภาษีในวัยเกษียณเป็นกฎแห่งสำคัญในการรักษาความมั่นคงทางการเงินและคุณภาพชีวิตที่ดี การให้ความสำคัญกับเรื่องนี้จะช่วยให้ผู้เกษียณอายุสามารถใช้ชีวิตได้อย่างสบายใจและมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยไม่ต้องกังวลกับภาระภาษีที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต” สรรพพิเชษฐ สรุปล

บทที่ 4:

10 เคล็ดลับวางแผนภาษี ทำงาน ได้ประโยชน์จริง

1. แยกประเภทรายได้ให้ถูกต้อง

- แยกรายได้จากการทำงาน (เงินได้ตามมาตรา 40(2) เช่น ค่าสอนพิเศษ ค่าที่ปรึกษา
- แยกรายได้จากการลงทุน (เงินได้ตามมาตรา 40(4) เช่น ดอกเบี้ย เงินปันผล
- แยกรายได้จากอสังหาริมทรัพย์ (เงินได้ตามมาตรา 40(4) เช่น ค่าเช่าบ้าน
- แยกรายได้จากสวัสดิการ (เงินได้ตามมาตรา 40(4) เช่น เงินบำนาญ

2. เลือกวิธีเสียภาษีให้เหมาะกับรายได้

- รายได้บางประเภทสามารถเลือกเสียภาษีหัก ณ ที่จ่าย
- บางรายการอาจได้ประโยชน์มากกว่าถ้านำไปรวมคำนวณปลายปี
- ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญเพื่อเลือกวิธีที่ประหยัดที่สุด

3. ใช้สิทธิผู้สูงอายุให้เต็มที่

- ใช้สิทธิยกเว้นภาษี 190,000 บาทเมื่ออายุ 65 ปีขึ้นไป
- เลือกใช้สิทธิกับรายได้ที่หักค่าใช้จ่ายได้น้อย
- สามีภรรยาอายุ 65 ปีขึ้นไป ใช้สิทธิได้ทั้งคู่

4. เก็บหลักฐานค่าใช้จ่ายอย่างเป็นระบบ

- จัดเก็บใบเสร็จค่าซ่อมแซมบ้านที่ปล่อยเช่า
- เก็บหลักฐานค่าใช้จ่ายในการทำงานที่ปรึกษา
- จัดระบบเอกสารแยกตามประเภทรายได้

5. วางแผนการลงทุนที่เป็นมิตรกับภาษี

- เลือกลงทุนในสินทรัพย์ที่ได้รับยกเว้นภาษี
- พิจารณากองทุนที่ให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี
- กระจายการลงทุนเพื่อบริหารภาษีอย่างมีประสิทธิภาพ

6. บริหารค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์

- แยกมิเตอร์น้ำไฟให้ชัดเจน
- ทำประกันภัยทรัพย์สินที่ให้เช่า
- จัดการค่าใช้จ่ายส่วนกลางอย่างเป็นระบบ

7. วางแผนส่งต่อทรัพย์สินอย่างรอบคอบ

- ทายโอนทรัพย์สินให้ทายาท
- วางแผนภาษีมรดกล่วงหน้า
- ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายและภาษี

8. ใช้ประโยชน์จากนโยบายภาครัฐ

- ติดตามมาตรการภาษีใหม่ ๆ
- ใช้สิทธิประโยชน์ที่รัฐให้การสนับสนุน
- อัปเดตความรู้ด้านภาษีอยู่เสมอ

9. วางแผนการยื่นภาษีให้เหมาะสม

- พิจารณาการแยกยื่นหรือยื่นรวมกับคู่สมรส
- วางแผนการใช้สิทธิลดหย่อนต่าง ๆ
- จัดเตรียมเอกสารล่วงหน้า

10. ทบทวนและปรับแผนอย่างสม่ำเสมอ

- ตรวจสอบแผนภาษีทุกปี
- ปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์และกฎหมายใหม่
- ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านการวางแผนภาษี

ชีวิตหลังเกษียณ เส้นทางสู่อิสรภาพทางการเงินที่ยั่งยืน

หลายคนเคยนึกภาพชีวิตหลังเกษียณของตัวเอง บางคนฝันถึงการนั่งจิบกาแฟริมทะเล เที่ยวรอบโลก หรือใช้เวลากับครอบครัวอย่างเต็มที่ แต่ฝันเหล่านี้จะเป็นจริงได้ก็ต่อเมื่อมีแผนการเงินที่รัดกุม ซึ่งการวางแผนการเงินสำหรับวัยเกษียณไม่ใช่เรื่องน่ากลัวอย่างที่หลายคนคิด แท้จริงแล้ว คือ การสร้างเส้นทางสู่อิสรภาพในบั้นปลายชีวิต มาดูกันว่าจะเริ่มได้อย่างไร

เริ่มต้นเร็ว ชะนะแน่: พลังมหัศจรรย์ของดอกเบี้ยทบต้น

สมมติว่าคุณอายุ 30 ปี และตั้งเป้าเกษียณตอนอายุ 60 ปี หมายความว่า คุณมีเวลา 30 ปีในการเก็บเงินเพื่อเตรียมใช้เมื่อเกษียณ หากต้องการใช้เงินเดือนละ 20,000 บาทหลังเกษียณ (สมมติว่ามีชีวิตถึงอายุ 80 ปี) จะต้องมีเงินเก็บประมาณ 4,800,000 บาท ($20,000 \text{ บาท} \times 12 \text{ เดือน} \times 20 \text{ ปี}$)

เมื่อเห็นตัวเลขเงินที่ต้องเก็บอาจดูเยอะ แต่ไม่ต้องตกใจ เพราะด้วยพลังของการลงทุนและดอกเบี้ยทบต้น สามารถเริ่มต้นด้วยการออมเพียงเดือนละ 5,000 บาท และเก็บออมเพิ่มขึ้นปีละ 5% หากลงทุนให้ได้ผลตอบแทนเฉลี่ย 7% ต่อปี ก็จะมีเงินประมาณ 9,870,939 บาท เมื่ออายุ 60 ปี (ซึ่งเกินกว่า 4,800,000 บาท)

ปรับแผนตามวัย: กลยุทธ์การลงทุนที่เติบโตไปด้วยกัน

การลงทุนไม่ใช่เรื่องตายตัว แต่ควรปรับเปลี่ยนไปตามช่วงชีวิต หลักการนี้เรียกว่า **การจัดสรรสินทรัพย์ตามอายุ (Age-Based Asset Allocation)** ซึ่งแนะนำให้ปรับสัดส่วนการลงทุน ดังนี้

- วัย 30 เน้นการเติบโต ลงทุนในหุ้นหรือกองทุนรวมหุ้นด้วยสัดส่วนสูง (ประมาณ 70 - 80% ของพอร์ตลงทุน)
- วัย 40 - 50 สมดุลระหว่างการเติบโตและความมั่นคง เพิ่มสัดส่วนการลงทุนในตราสารหนี้มากขึ้น (หุ้น 50%, ตราสารหนี้ 50%)
- วัยใกล้เกษียณ เน้นความมั่นคง เพิ่มสัดส่วนเงินฝากและพันธบัตรรัฐบาล (หุ้น 30%, ตราสารหนี้และเงินฝาก 70%)

แนวคิดดังกล่าว สอดคล้องกับทฤษฎี **กฎ 100 (The Rule of 100)** ซึ่งแนะนำว่าเปอร์เซ็นต์ของพอร์ตลงทุนที่ควรอยู่ในหุ้น คือ 100 ลบด้วยอายุของตัวเอง

ตัวอย่าง

- อายุ 35 ปี ตามกฎนี้ ควรลงทุนในหุ้น 65% ($100 - 35$) และ 35% ในตราสารหนี้
- อายุ 55 ปี ควรลงทุนในหุ้น 45% ($100 - 55$) และ 55% ในตราสารหนี้

อย่างไรก็ตาม การจัดสรรสินทรัพย์ควรพิจารณาปัจจัยอื่น ๆ ร่วมด้วย เช่น ความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (Risk Tolerance) และเป้าหมายทางการเงิน (Financial Goals) ซึ่งอาจทำให้สัดส่วนการลงทุนแตกต่างจากกฎทั่วไปได้ นอกจากนี้ ยังมีแนวคิด กองทุนตามอายุเป้าหมาย (Target-Date Fund) ที่ช่วยให้การปรับสัดส่วนการลงทุนเป็นไปโดยอัตโนมัติ โดยเลือกกองทุนที่มีปีเป้าหมายใกล้เคียงกับปีที่วางแผนจะเกษียณ

กองทุนประเภท Target-Date Fund เป็นหนึ่งในทางเลือกการลงทุนระยะยาวเพื่อการเกษียณ โดยมีหลักการ คือ บริหารสินทรัพย์ลงทุนและผลตอบแทนที่เหมาะสมกับระดับความเสี่ยงที่ลดลงตามช่วงอายุที่เพิ่มขึ้นของผู้ลงทุนจนถึงวัยเกษียณ เพื่อให้มีเงินใช้หลังวัยเกษียณอย่างเพียงพอ โดยที่ผู้ลงทุนไม่ต้องจัดสรรเงินลงทุนด้วยตัวเอง

กลยุทธ์การลงทุนของกองทุนประเภทนี้ คือ ผู้จัดการกองทุนจะกระจายการลงทุนไปยังสินทรัพย์ประเภทต่าง ๆ (Asset Allocation) ที่กำหนด ประกอบไปด้วยสินทรัพย์ลงทุนหลากหลาย เช่น เงินฝาก ตราสารหนี้ หุ้น กองทุนรวม อสังหาริมทรัพย์ หรือทองคำ เป็นต้น และปรับเปลี่ยนสัดส่วนของแต่ละสินทรัพย์ตามช่วงอายุที่เปลี่ยนไปให้กับผู้ลงทุน และให้เหมาะสมกับช่วงปีที่ผู้ลงทุนจะเกษียณ

สำหรับการเลือกแผนการลงทุนของ Target-Date Fund จะใช้การกำหนดช่วงปีเป้าหมายที่ผู้ลงทุนจะเกษียณอายุ โดยมีหลักการคำนวณ เช่น ปี 2568 ผู้ลงทุนมีอายุ 30 ปี ตั้งใจจะเกษียณเมื่ออายุ 60 ปี ระยะเวลาในการลงทุนจึงเหลืออีก 30 ปี เมื่อนำมาบวกกับปีปัจจุบัน จึงทราบปีที่คาดว่าจะเกษียณ คือ ปี 2598 และนำปี 2598 ไปเลือกแผนการลงทุนที่ตรงกับตัวเลือกที่บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน (บลจ.) นำเสนอไว้เป็นแผนการลงทุนเพื่อเกษียณต่อไป

เกษียณอย่างเหมาะสม: กลยุทธ์รักษาเงินต้น สร้างรายได้ต่อเนื่อง

หลังเกษียณ เป้าหมายหลัก คือ การรักษาเงินต้นไว้ให้นานที่สุด พร้อมสร้างรายได้สม่ำเสมอ หนึ่งในกลยุทธ์ที่ได้รับความนิยม คือ **กฎ 4% (4% Rule)** ซึ่งเสนอโดยนักวางแผนการเงิน **William Bengen** ในปี 1994 กฎนี้แนะนำให้ถอนเงินออกมาใช้ปีละ 4% ของเงินลงทุนทั้งหมด และปรับเพิ่มตามอัตราเงินเฟ้อในแต่ละปี ซึ่งจะช่วยให้มีเงินใช้ไปได้อย่างน้อย 30 ปี

ตัวอย่าง

การใช้กฎ 4% สมมติว่ามีเงินลงทุน 5 ล้านบาท เมื่อเริ่มเกษียณ

- ปีที่ 1 สามารถถอนมาใช้ได้ 200,000 บาท (4% ของ 5 ล้านบาท)
- ปีที่ 2 สมมติอัตราเงินเฟ้อ 2% สามารถถอนมาใช้ได้ 204,000 บาท (200,000 + 2%)
- ปีที่ 3 หากเงินเฟ้อยังคงที่ 2% จะสามารถถอนได้ 208,080 บาท (204,000 + 2%)

อย่างไรก็ตาม กฎ 4% ไม่ใช่สูตรสำเร็จตายตัว ดังนั้น สามารถใช้อัตราการถอนที่ยืดหยุ่นมากขึ้น เช่น **กฎการถอนแบบยืดหยุ่น (Flexible Withdrawal Rule)** ซึ่งปรับอัตราการถอนตามผลตอบแทนการลงทุนและสภาวะตลาดในแต่ละปี นอกจากนี้ การสร้างแหล่งรายได้หลายทาง ก็เป็นกลยุทธ์ที่ช่วยเพิ่มความมั่นคงทางการเงินหลังเกษียณ เพราะช่วยกระจายความเสี่ยงและสร้างความมั่นคงทางการเงิน หากแหล่งรายได้หนึ่งมีปัญหา ก็ยังมีแหล่งอื่น ๆ รองรับ ทำให้ชีวิตหลังเกษียณมีความมั่นคงมากขึ้น

วางแผนภาษี: ประหยัดได้ตั้งแต่วันนี้

การลงทุนที่ช่วยประหยัดภาษีเป็นกลยุทธ์ทางการเงินที่มีประสิทธิภาพ นอกจากจะช่วยลดหย่อนภาษีในปัจจุบัน ยังเป็นการสร้างวินัยในการออมระยะยาว ผลตอบแทนจากการลงทุนสามารถเติบโตได้อย่างเต็มที่ ทำให้เงินงอกเงยได้เร็วขึ้น เครื่องมือเหล่านี้ยังช่วยกระจายความเสี่ยงในการลงทุน และมีความยืดหยุ่นให้เลือกตามเป้าหมายทางการเงิน ที่สำคัญเป็นการเตรียมความพร้อมทางการเงินสำหรับวัยเกษียณ ช่วยให้มีความสุขชีวิตที่ดีในระยะยาว เช่น การลงทุนในกองทุนรวม SSF, RMF, Thai ESG หรือประกันชีวิตแบบบำนาญ

การวางแผนการเงินเพื่อวัยเกษียณไม่ใช่ภารกิจที่เกินความสามารถ แต่เป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความตั้งใจและความสม่ำเสมอ การเริ่มต้นโดยเร็วเป็นกุญแจสำคัญสู่ความสำเร็จ โดยไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงอายุปัจจุบัน หากวางแผนอย่างรอบคอบและดำเนินการอย่างมีระบบ ย่อมสามารถสร้างรากฐานทางการเงินที่แข็งแกร่งสำหรับอนาคต ก็นำมาซึ่งความมั่นคงและความสุขในบั้นปลายชีวิต การลงทุนเวลาและความพยายามในวันนี้จะส่งผลให้ได้เก็บเกี่ยวผลลัพธ์ที่คุ้มค่าในวัยเกษียณอย่างแน่นอน

วางแผนภาษีหลังเกษียณ ทุกคนมีสิทธิมีความสุข

การวางแผนภาษีหลังเกษียณไม่ใช่เรื่องที่ซับซ้อนหรือน่ากลัวอย่างที่หลายคนเข้าใจ แท้จริงแล้วเป็นเรื่องที่ทุกคนสามารถเรียนรู้และทำได้ด้วยตัวเอง เพียงแค่เข้าใจหลักการพื้นฐานและรู้จักใช้สิทธิประโยชน์ที่ภาครัฐมอบให้

การวางแผนภาษีที่ดีเริ่มต้นจากการทำความเข้าใจรายได้ของตัวเอง ไม่ว่าจะเป็นเงินบำนาญ รายได้จากการลงทุน หรือค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์ เมื่อเข้าใจที่มาของรายได้ การวางแผนภาษีก็จะเป็นเรื่องที่จัดการได้ไม่ยาก

สิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับผู้สูงอายุมีมากมาย ตั้งแต่การยกเว้นภาษีพิเศษ การลดหย่อน ไปจนถึงทางเลือกในการเสียภาษี การรู้จักและใช้สิทธิเหล่านี้อย่างชาญฉลาดจะช่วยให้ประหยัดภาษีได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย

เทคนิคการวางแผนภาษีที่ดีไม่ได้อยู่ที่ความซับซ้อน แต่อยู่ที่ความสม่ำเสมอและการทำอย่างเป็นระบบ การจัดเก็บเอกสาร การติดตามรายได้ และการใช้สิทธิประโยชน์อย่างครบถ้วน จะช่วยให้การวางแผนภาษีเป็นเรื่องที่จัดการได้ง่ายในระยะยาว

การวางแผนภาษีจึงไม่ใช่ภาระ แต่เป็นโอกาสที่จะทำให้ชีวิตหลังเกษียณมีความสุขและสบายใจมากขึ้น เพียงแค่เริ่มต้นวางแผน ทำอย่างต่อเนื่อง และไม่ลืมที่จะติดตามข้อมูลข่าวสารใหม่ ๆ เท่านั้นทุกคนก็สามารถวางแผนภาษีได้อย่างมั่นใจ เพื่อก้าวสู่วัยเกษียณที่มีความสุขอย่างแท้จริง

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

เลขที่ 93 ถนนรัชดาภิเษก เขตดินแดง กรุงเทพฯ 10400

SET Call Center 0-2009-9999 email: TSI_Seminar@set.or.th

